

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 18. lokakuuta 2023
(OR. en, bg)

Toimielinten välinen asia:
2020/0011(NLE)

13190/23
ADD 1

SOC 624
EMPL 445
SAN 528
GENDER 184
ANTIDISCRIM 164
FREMP 248
ILO 10

ILMOITUS: A-KOHTA

Lähetäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea (Coreper I)/Neuvosto
Asia:	Ehdotus: NEUVOSTON PÄÄTÖS jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan, Euroopan unionin edun vuoksi, väkivaltaa ja häirintää koskeva Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimus (yleissopimus nro 190) – Bulgarian, Itävallan, Liettuan, Tšekin tasavallan ja Unkarin lausumat

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Bulgarian, Itävallan, Liettuan, Tšekin tasavallan ja Unkarin lausumat edellä mainitusta asiasta 23. lokakuuta 2023 pidettävää neuvoston istuntoa (maatalous ja kalastus) varten. Lausumat merkitään neuvoston istunnon pöytäkirjaan.

ITÄVALLAN LAUSUMA

1. Itävalta korostaa periaatteellisesti oikeudellista näkemystään, jonka mukaan neuvoston päätös, jossa jäsenvaltioita kehoitetaan ratifioimaan asiaa koskeva kansainvälinen yleissopimus, ei luo velvoitetta.
2. EU:n jäsenvaltiot ovat ILO:n itsenäisiä jäseniä. Ratifiointivelvoite on ristiriidassa ILO:n perussäännössä ja kaikkien EU:n jäsenvaltioiden ratifioimassa vuoden 1976 ILO:n yleissopimuksessa (nro 144) vahvistetun kolmikantaperiaatteen kanssa.
3. Itävalta panee merkille Euroopan komission vakuutuksen siitä, ettei se ryhdy oikeudellisiin toimiin niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka päättävät jättää yleissopimuksen ratifioimatta.

BULGARIAN TASAVALLAN LAUSUMA

”Bulgarian tasavalta pitää erittäin tärkeänä ihmisoikeuksien edistämistä ja suojelua. Bulgaria noudattaa ja tulee jatkossakin noudattamaan muun muassa työpaikalla esiintyvän väkivallan ja häirinnän torjuntaa koskevia ihmisoikeussitoumuksiaan.

Bulgarian perustuslakituomioistuin hyväksyi vuonna 2018 päätöksen, jonka mukaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevalla Euroopan neuvoston yleissopimuksella (Istanbulin yleissopimus) edistetään sosiaalisen sukupuolen käsitteeseen (”gender”) liittyviä oikeudellisia käsitteitä, jotka ovat ristiriidassa Bulgarian perustuslain pääperiaatteiden kanssa. Lisäksi perustuslakituomioistuin selvensi edelleen vuonna 2021, että perustuslaissa käytettyä käsitettä ”sukupuoli” (”sex”) voidaan kansallisen oikeusjärjestyksen yhteydessä tulkita ainoastaan sen biologisessa merkityksessä (miehet ja naiset).

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen nro 190 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa määrätään sekä biologiseen sukupuoleen (”sex”) että sosiaaliseen sukupuoleen (”gender”) perustuvasta suojelusta, mikä edellä mainittujen perustuslakituomioistuimen tuomioiden valossa asettaa kyseenalaiseksi sen yhteensopivuuden Bulgarian perustuslain kanssa ja siten maan mahdollisuuden ratifioida se. Sen vuoksi Bulgarian tasavalta **ei kannata neuvoston päätöstä, jossa jäsenvaltioita kehoitetaan ratifioimaan väkivaltaa ja häirintää koskeva Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimus (nro 190)**, jonka osalta on oikeudellisesti epäselvää, luoko päätös veloitteen ratifioida sopimus vai ei.

Bulgarian tasavalta on myös huolissaan siitä, että tämän päätöksen hyväksyminen voisi vaikuttaa jäsenvaltioiden harkintavaltaan päättää itsenäisesti, sitooko tämä yleissopimus niitä ILO:n perussäännön mukaisesti, mikä voisi vaarantaa jäsenvaltioiden kannat neuvoteltaessa tulevista ILO:n yleissopimuksista ja suosituksista, jotka koskevat jäsenvaltioiden ja unionin jaetun toimivallan piiriin kuuluvia asioita.”

TŠEKin TASAVALLAN LAUSUMA

Tšekin tasavalta haluaa palauttaa kantansa, jonka se on ilmaissut useaan otteeseen neuvoteltaessa käsiteltävänä olevasta ja aiemmista neuvoston päätöksistä, joilla EU:n jäsenvaltioille annetaan lupa ratifioida taikka joilla niitä kehotetaan tai ne valtuutetaan ratifioimaan Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimukset ja pöytäkirjat. Tšekin tasavalta on johdonmukaisesti tulkinnut näiden neuvoston päätösten olevan toimenpiteitä, joihin ei liity velvoitetta ratifioida kyseisiä kansainvälisiä yleissopimuksia. Se katsoo niiden olevan pikemminkin välineitä, joilla helpotetaan ratifiointimahdollisuutta, ja pitää samalla kiinni periaatteesta, jonka mukaan EU:n jäsenvaltioiden asemaa ILO:n riippumattomina jäseninä kunnioitetaan kaikilta osin. Näin ollen kukin EU:n jäsenvaltio säilyttää harkintavaltansa ratifiointiprosessin käynnistämisessä, jota ohjaa yksinomaan sen kansallinen päätöksenteko, eikä siihen voida kohdistaa toimenpiteitä perussopimusten noudattamatta jättämisen vuoksi.

Tšekin tasavalta korostaa, että tarvitaan nimenomainen vahvistus, joka antaisi EU:n jäsenvaltioille mahdollisuuden ratifioida vapaaehtoisesti väkivaltaa ja häirintää koskeva ILO:n yleissopimus nro 190 kansallisella lainkäyttöalueellaan. Ilman tätä lähtökohtaa ja koska 19. heinäkuuta 2023 pidetyssä Coreperin kokouksessa ei esitetty selkeää oikeudellista tulkintaa, Tšekin tasavalta ei voi kannattaa neuvoston päätöstä jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan väkivaltaa ja häirintää koskeva Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimus (nro 190), ja se pidättyy äänestämästä.

Tšekin tasavalta panee arvostaen merkitsevän komission useaan otteeseen esittämät toteamukset siitä, että se pitää voimassa nykyisen käytännön, joka koskee tätä ja kaikkia aiempia neuvoston päätöksiä, joiden mukaan se ei aio ryhtyä toimiin vaatiakseen EU:n jäsenvaltioita ratifioimaan ILO:n yleissopimukset.

UNKARIN LAUSUMA

Neuvoston oikeudellisen yksikön neuvottelujen aikana antaman lausunnon huomioon ottaen Unkari haluaa toistaa oikeudellisen näkemyksensä, jonka mukaan jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan väkivaltaa ja häirintää koskeva Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimus (nro 190) annettavan neuvoston päätöksen hyväksynnälle ei ole mitään oikeudellista tarvetta, koska yleissopimus ei kuulu EU:n yksinomaisen toimivallan piiriin. Toteamme, että myös yleissopimuksen jo ratifioineiden seitsemän jäsenvaltion toimet vahvistavat tosiasiallisesti tämän päätelmän.

Rajoittamatta edellä esitettyä Unkari panee myös merkille komission suullisesti antamat lausumat, joiden mukaan se ei ryhdy toimiin vaatiakseen jäsenvaltiota ratifioimaan yleissopimuksen, vaikka asiaa koskeva neuvoston päätös hyväksyttäisiin.

Lopuksi Unkari pitää valitettavana kyseisen neuvoston päätöksen hyväksymiseen johtanutta menettelyä. Tältä osin muistutamme, että pysyvien edustajien komitea päätti kokouksessaan 31. toukokuuta 2023 suositella neuvostolle, että se hyväksyisi pöytäkirjaansa merkittävän lausuman, jossa neuvosto toteaa, että ehdotetun neuvoston päätöksen hyväksymiseksi vaadittua määränemmistöä ei voida saavuttaa. On valitettavaa, että pysyvien edustajien komitean kokouksen päätelmiä ei ole noudatettu.

LIETTUAN LAUSUMA

1. Ottaen huomioon Euroopan komission vakiintuneen käytännön, joka liittyy aiempiin Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksia ja pöytäkirjoja koskeviin neuvoston päätöksiin, Liettua kannattaa ehdotusta neuvoston päätökseksi jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan väkivaltaa ja häirintää koskeva ILO:n vuoden 2019 yleissopimus (nro 190).
2. Liettua uskoo vahvasti, että tämän neuvoston päätöksen hyväksyminen auttaa varmistamaan, että kaikki EU:n jäsenvaltiot toimivat yhtenäisesti, tukevat tulevien yleissopimusten tavoitteita ja toimivat keskeisessä roolissa niiden hyväksymiseksi ILO:n kolmikantaelimessä.
3. Samalla Liettua ymmärtää ja korostaa neuvotteluissa ilmaistua kantaa, jonka mukaan tämä ja aiemmat neuvoston päätökset eivät velvoita ratifioimaan asiaa koskevaa kansainvälistä yleissopimusta, koska EU:n jäsenvaltiot ovat ILO:n itsenäisiä jäseniä, samalla kun tämän neuvoston päätöksen on Euroopan unionin tasolla oltava yhteisön säännösten mukainen.